

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1398

av **Hans Hoff (S)**

Insatser mot näthat

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser för att förebygga och utreda näthat och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ordet näthat har diskuterats allt mer i takt med att internets plattformar ständigt utvecklas. Sociala mediers utveckling har anpassats efter många människors dagliga intressen. Är det politik finns Twitter, är det fotografering finns Instagram, det finns något för alla. Det är dock inte bara twittrande om en ny budget eller bilder på vackra fåglar som dyker upp i flödena utan även hot och trakasserier.

Hot och trakasserier på internet kallas näthat. Näthat kan vara allt från elaka kommentarer till direkt olagliga handlingar. Näthat är ingen juridisk term utan ett samlingsbegrepp och kan handla om olika typer av brott. Då det inte finns någon särskild lagstiftning för kränkningar och hot på internet kan näthat exempelvis utredas som olaga hot, ofredande, kränkande fotografering, förtal och brott mot personuppgiftslagen. Det speciella med näthat är att det snabbt kan få väldigt stor spridning.

Många unga drabbas av detta. Brås skolundersökning om brott från 2016 visar att en fjärdedel av eleverna i årskurs nio uppger att de under 2015 råkade ut för att någon skrev kränkande saker om dem. Enligt statistiken är det vanligare att tjejer blir utsatta, ungefär var tredje tjej och var femte kille i årskurs nio uppger att de blivit utsatta för detta. Samtidigt uppger var fjärde tjej och var sjätte kille att de råkat ut för att någon lagt upp bilder eller filmklipp på internet som man inte ville skulle spridas.

Brå har också kartlagt vilken typ av näthat som är vanligast. Den vanligaste näthatsanmälan från pojkar är dödshot eller hot om våld med vapen (33 procent). Flickor anmäler oftast bilder som publicerats där de själva är motivet (23 procent). Kvinnors vanligaste typ av anmälan handlar om ofredanden som skett både på och utanför nätet (22 procent), ofta relaterade till en tidigare parrelation. Männen anmäler

även skriftliga kränkningar på offentliga forum (29 procent), där de bland annat hängs ut som kriminella.

Nina Rung, kriminolog och barnrättsexpert, har höjt rösten mot näthat. Hon menar att den hårda tonen på nätet har blivit en normaliserad del av nätkulturen bland barn och unga. Vidare menar Rung att rättssamhället, skolan och föräldrar brustit i förståelse över hur allvarliga reaktionerna på nätet kan vara. Hon förklarar hur viktigt det är att unga får hjälp av vuxna att förstå det omoraliska och potentiellt brottsliga i att skriva hat och hot mot andra personer.

En person som fått utstå mycket näthat är Linnéa Claeson. Claeson fick pris för sina insatser mot näthat då hon istället lyfter och bemöter de kränkningar hon får med humor som vapen. Många hot hon får är väldigt allvarliga och konkreta, ofta med sexuella motiv.

Det är väldigt bra att det finns röster som motarbetar näthat, men det är dags att den juridiska osäkerheten som nu råder försvinner. 2016 presenterades ett betänkande om integritet och straffskydd. I utredningen presenteras flera förslag på åtgärder. Ett av dem är en ny straffbestämmelse i brottsbalken om olaga integritetsintrång. Den nya bestämmelsen innebär ett straffansvar för den som gör intrång i någon annans privatliv genom att sprida bild eller annan uppgift på ett sätt som är ägnat att medföra kännbar skada för den som uppgiften rör. Utredarna understryker vikten av en balans mellan skyddet för privatlivet och skyddet för yttrandefriheten. Samtidigt menar de att de nuvarande reglerna som finns till skydd mot spridning av integritetskränkande uppgifter inte är tillräckliga.

Andra förslag som utredningen lagt fram handlar om olaga hot, ofredande, förtal och förolämpning. I dessa fall bör straffbestämmelserna förtydligas, utvidgas eller ändras. Dessutom föreslås ett utvidgat straffansvar för den som tillhandahåller en elektronisk anslagstavla, alltså en elektronisk förmedling av meddelanden, och som inte tar bort eller på annat sätt förhindrar spridning av meddelanden som kränker enskildas personliga integritet. Slutligen anser den att mer kvalificerade ärekränkingsbrott bör kunna ge rätt till brottsskadeersättning.

Debatten om åtgärder mot näthat är levande och det är viktigt att åsikterna, oron och förslagen tas på allvar.

Hans Hoff (S)